

SKOVSNIPPENS FORAARSTRÆK GENNEM DANMARK 1922

AF

M. KLINGE

Den usædvanlig strenge Vinter 1922 kulminerede i Januar-Februar Maaned. Alle Fjorde og Vige var da efterhaanden blevet tillukkede af Is, Dampskibsfarten var indstillet gennem flere Uger, og Flyvepost var etableret mellem Sjælland og Jylland. I sidste Halvdel af Februar indtraadte noget mildere Vejr, Havisen gik i Drift, og da vi naaede til Maanedens Udgang, kunde Storebælts-Overfarten gennemføres uden væsentlige Hindringer.

Allerede 26. Februar, samme Dag Postflyvningen mellem Kallundborg og Aarhus blev indstillet som overflødig, kunde man fryde sig over de første Foraarstegn. Lærken sang over Markerne fra tidlig Morgen, Bomlærke, Gulspurv og Bogfinke opholdt sig paa Gennemrejse flokkevis ved Vejene, Viben trak ved Middagstid mod Øst i smaa Selskaber paa 3—8 Fugle, og henimod Aften hørt Stæren fløjte, og Solsorten sang for første Gang fra Byens Anlæg. De nærmest følgende Dage bragte nye Tegn paa, at Vinterens Magt maatte være brudt. De overvintrende Solsorter begyndte Parringsleg paa Hustagene, Byens Alliker vendte tilbage fra Vintertogterne, og de faa ankomne Stære tilsaa Redekasserne. Da vi naaede ind i Ugen 5.—11. Marts, vendte Stæren tilbage i noget større Tal, gennemrejsende Smaaflokke af Ringdue, Dompap, Kernebider og Grønirisk drog om i Skovene, og Solsorten samt Mejsjerne, Musvit, Blaamejse, Sumpmejse og Sortmejse indfandt sig talrigt paa Vandring. Halemejsen passerede Skovene familievis, og Sangdroslen var begyndt at vise sig. Samtidig faldt det første Træk af SKOVSNIPPEN (*SCOLOPAX RUSTICULA*).

Der var Vaarbrud i Naturen, og dog var det Vinter endnu. Enkelte Tusindfryd stod med udfoldet Blomst, omend de ikke

havde formaaet at udvikle Stilken, smaa Myggesværme var lokket frem og tumlede i Solen, og Mariehønerne myldrede ud fra Vinterhi i solopvarmede Sandbanker; men hvor Terrainet skraaned mod Nord, var Jordskorpen haard, og mange Steder laa Sogneveje hen i Morads, fordi Vandet fra den optøede Overflade ikke kunde komme gennem Frostlaget. At de smaa haardføre, delvis frøedende Fugle, som Vinterkulden havde tvunget bort, vilde benytte den første Lejlighed til Tilbagerejse, kunde paa Forhaand ventes, men at Skovsneppen, der maa søge sin Føde i Næbdybde i Jorden, indfandt sig paa saa tidligt et Tidspunkt, var næsten ufatteligt. Og det var ikke blot nogle enkelte Forløbertrupper, der var ankommet; der var faldet et betydeligt Træk.

Af de til Dansk Jagtforening indsendte Oplysninger, offentliggjorte i »Dansk Jagttidende« Maj 1922, fremgaar, at Trækket maa være faldet jævnt over næsten hele den Del af Landet, Øerne og Østjylland, der almindeligt beæres af Fuglen paa dens Foraarsvandring. Baade fra Sjælland og Jylland foreligger Beretninger herom fra de Jægere, der var tidligt paa Færde.

Forinden jeg gaar over til nærmere at udrede Trækket, specielt dette Marts-Træk, vil jeg af Artiklen »Foraarets Sneppetæk« i »Dansk Jagttidende« uddrage følgende:

ØERNE.

Lolland-Falster: Forløberne, »Blænkerne«, kom omkring 24. Marts, og med lidt Held kunde man træffe enkelte Fugle i de kommende Uger indtil 6.—8. April, da der faldt Snepper efter V. S. V. Vind, men Trækket var spredt, og Fuglene var meget flygtige. Paasken svigtede. (Baron H. Rosenkrantz).

Møen: Den første Sneppe blev skudt 15. Marts, og derefter daglig enkelte til 21. Marts. I April blev der daglig skudt Fugle til den 16. Kun 8. April var der mange. Snepperne var vilde. Paa Klintholm havde man de største Træk 24.—25. Marts, da der kun var faa paa Liselund. Men da Liselund 8. April havde sine fleste, havde Klintholm til Gengæld faa. Trækket var størst paa Østmøen, langt mindre mod Vest. (Hofjægermester, Baron F. Rosenkrantz).

Lerchenborg: Der faldt et Træk 21. Marts, og 27. Marts kom der atter et lille Stænk, men Jagten har nærmest været indstillet siden. (Overjæger Lommer).

Lystrup og Jomfruens Egede ved Faxe: De første Snepper kom omkring 10. Marts, og Trækket sluttede med Paa-sken (13. April). Om et blot nogenlunde godt Træk kan der ikke tales. I Skovene Nord herfor og nærmere Kysten faldt der mange og gode Træk. (Skovrider Frederiksen).

Gurre Skovdistrikt: Fra 18. Marts til 12. April var der stadig enkelte Snepper at finde, men afgjort Fugle, der havde flakket om i smaa Rejser under vanskelige Ernæringsforhold. Snepperne var magre, lette paa alle Maader. Den 13. April (Skærtorsdag) var der dog et godt Fald af kraftige og store Fugle, som ogsaa holdt bedre. Den 14. var de borte, og efter den 15. var Eftersøgning forgæves. (Statsskovrider, Jagtjunker Falkenberg).

Klosterris Hegn: Det første Træk blev bemærket 14. Marts, og hver Dag til 20. Marts var der enkelte Snepper. Fra 20. Marts til 4. April var der tomt. Den 5. April faldt der et godt Træk og atter et den 8. Men 9. April var den bedste Dag med mange Fugle. Den 15. April var der atter et Træk, og den sidste Snekpe blev set den 24. (Direktør Wøldike Schmidt).

Helsingør: Allerede de første Dage i Marts kunde man finde en enkelt Snekpe, men den 13. kom der et virkeligt Træk, som kastede en Del Fugle her. Om det var dette Træk, der blev liggende, eller der stadig kom enkelte nye Fugle, faar staa hen; men »vilde« var de. Den 28. Marts kom et nyt Træk, hvoraf en Del blev liggende, indtil der atter 4. April kom et ret stort Træk, og nu kom der Snepper hver Nat lige til den 15., aldrig overvættes mange, men dog hver Nat en Del. Saa holdt det pludselig op, men 21.—29. April kom »Afrikanerne«, kastede hver Nat nogle Fugle, ikke mange. (Oberstløjtnant Appeldorn).

JYLLAND.

Skanderborg: I Ugen til 9. April faldt der her paa Egnen saa store Træk, at vel næppe nogen nulevende kan mindes noget lignende. I de forudgaaende 14 Dage havde der af og til været enkelte Blænkere, men saa spredt, at det nærmest var et Tilfælde, om man traf en Snekpe. I Paaskedagene var Snepperne saa godt som forsvundne. (R. P. Randløv).

Silkeborg: Et stort Træk maa være faldet umiddelbart før 26. Marts, da der i en af Skovparterne blev rejst 14—15 Stk.

Fuglene var af den lille, mørke Varietet, og de var magre. (Driftsbestyrer Godske-Nielsen).

Kalø: Det første lille Træk naaede hertil 13.—14. Marts. Den sidste Snepe faldt 17. April. (Jægermester Engelbrekt-Olsen).

Mejlgaard: Foraarstrækket begyndte 9. Marts, og endnu 20. April blev der skudt Snepper. I de sidste 34 Aar har intet Aar været saa godt som dette; der var Snepper hver Dag og ofte mange. Og det trods — eller maaske netop fordi — Vejret var saa daarligt som i Aar: tørt, klart, stærk Frost med Vind fra Nord eller Øst lige til 11. April. De bedste Dage var 7., 8., 9., 10. og 11. April. (Kammerherre Juel).

Viborg: Et meget tidligt Træk faldt i Begyndelsen af Marts (5. Marts blev set 5 Fugle i Viborg Krat). Endvidere et større Træk 24. Marts og endelig 6.—7. April. Imellem disse 3 Træk var der stadig Snepper i Skoven. (Oberstløjtnant Baron Wedell-Wedellsborg).

Holstebro: Meddelelser i Brev (delvis indgaaet for sent til Optagelse i Jagttidendes Beretning): I Ugen 2.—8. April var der Snepper i Plantagerne ved Holstebro, Lemvig og Ringkøbing. I Bøvling ved Vesterhavet blev 7. April set 15—16 Stk. Ved Ringkøbing var der ogsaa Snepper i Slutningen af Marts. (Redaktør Frellesvig).

Hadsund: Den første Snepe blev bemærket 17. Marts; derefter var der næsten hver Dag enkelte Fugle i Skoven. Hovedtrækket synes at være faldet 8.—10. April. (Godsejer Neergaard-Petersen).

Lindenberg: Første Træk kom 11. Marts; det var ret talrigt og blev vist liggende længe. I det hele taget er det vanskeligt at sige, naar der i Marts kom nye Træk, maaske den 24. og 29.; der var Snepper hver Dag, men aldrig særlig mange. I April faldt der Træk den 3., 8., 9., og det sidste den 23. Trækket 8.—9. var det største. Aftentrækket var godt til den 17.—18. Marts; derefter ophørte det helt til den 8.—9. April. (Skovrider C. Weismann).

Aalborg: Natten til 3. April faldt der et større Træk efter stærk Sne, men Fuglene var ualmindelig sky. Hovedtrækkene menes faldne omkring 25. Marts og 9. April. Paa Vestkysten skal Trækket have været meget stort. (Overretssagfører Svanholm).

Oxholm: Egentlig store Træk er ikke iagttaget. De bedste

Dage var 8.—9., 22.—23., 26.—27. Marts samt 7.—8. April. (Godsejer Andersen).

Frederikshavn: Omkring 23.—24. Marts kom det første Træk, og Fuglene blev liggende. Den 7., 8., 9., 10., 11. og 12. April var der mange Snepper. Den 13., 14., 15. og 16. April nye Træk. Den 18. April ingen. Den 19.—22. April var der godt med Snepper. Mange Snepper vestpaa i Aar. Mange ved Skagen i Paasken, 13.—17. April. (Apoteker Thorv. Pedersen).

Randers: Fra Randersegnen kan anføres: Det første Træk blev bemærket 12. Marts, hvorefter der var enkelte spredtliggende Snepper gennem Resten af Maaneden. 2. April faldt der et stort Træk, der blev liggende. Nye store Træk i Dagene 8.—12. April. Fra 13. April kun enkelte Fugle. I Tiden 2.—12. April var Fuglene yderst sky. (Skolebestyrer Christensen-Dalsgaard, Ingeniør A. Lund, M. Klinge).

Uagtet disse Iagttagelser kan synes at indeholde adskillige Uoverensstemmelser, falder de dog i Virkeligheden i nøje Samklang med hinanden og med, hvad jeg selv har set. Det første Træk faldt i Dagene op til 10. Marts, og det viser sig, at det var et stort Træk, thi selv om det ikke bragte noget stort Antal Fugle til bestemte snevre Omraader, saa spændte det til Genæld over Størstedelen af Landet fra Syd til Nord.

For de fleste kom det sikkert som en Overraskelse. Thi hvem havde ventet Sneppen i første Tredjedel af Marts efter saa haard en Vinter? Vel ved jeg, at den kyndige Snejpejæger sidder inde med mange Erfaringer og tillige forstaar at tage dem i Brug i sine Beregninger ud fra Vejr og Vind, men jeg ved ogsaa, at han efterhaanden har maattet gøre sig fortrolig med, at selv de mest sandsynlige Beregninger udmærket kan slaa fuldstændig fejl. Det er nok gaaet adskillige af dem, der paa den tidlige Martsdag tog Bøssen fra Knag, som det gik mig, da jeg den 12. Marts tog ud paa Snejpejagt. Da jeg saa den første Snejpe lette, opstod Tvivlen: Var det en Overligger fra Vinteren, eller var det den første af Foraarstrækket? Med den næste steg Sandsynligheden for Foraarstræk. Den tredje bragte Vishedsfølelsen.

Men hvorfor kom Fuglen paa det tidlige Tidspunkt? Skal det være muligt at finde nogen Forklaring herpaa, maa vi vide,

hvorledes Vejrforholdene stillede sig i de Dage, der gik forud derfor. Vi ved nemlig, at Sneppen staar klar til Afrejse fra Vinterkvarteret, naar vi gaar ind i Marts. Den venter da kun paa det Tidspunkt til Opbrud, da Rejsefeberen kommer over den under Paavirkning af Vejrliget paa dens Opholdssted. Om Rejsen skal blive let eller besværlig, om den skal vare kort eller længe, afhænger af Vejrliget i de Egne, Fuglen skal passere.

Samler vi nu Vejrberetningerne fra Meteorologisk Institut fra Begyndelsen af Marts, vil vi for Mellem- og Sydevropas (Sydfrankrigs) Vedkommende se, at der i Dagene 2.—5. Marts herskede svage Vinde overvejende omkring V. og SV. med Aften-temperatur fra omkring 7° C. efterhaanden stigende til ca. 13° . For Sneppen var dette ingenlunde ugunstige Forhold, og det vilde være unaturligt, om ikke en Del Fugle skulde have ladet sig paavirke deraf og paabegyndt deres Vandring mod Nord. Men den 6. Marts er den Dag, der har sat Fart i Tingene. Temperaturen steg da over hele Mellemevropa til ca. 15° C. Kl. 7 Aften, samtidig med, at næsten samtlige Stationer kunde melde svag S.—SV. Vind med skyet eller letskyet Himmel. Nordtyskland meldte svag V. med Aftentemperatur 8° . Den paafølgende Dag bragte pludselig Forandring for Mellemevropas Vedkommende; der indtraadte urolige Vindforhold med Middelttemperatur ca. 8° , og saaledes blev Vejret staaende i flere Dage.

Det er indlysende, at det er Natten mellem 6.—7. Marts, der har været afgørende for Trækket, thi Vejret var særdeles gunstigt til at forcere Rejsen, og af Vejrberetningerne fremgaar, at Indvandringen til Danmark hovedsagelig maa være sket i Natten 8.—9. Marts, da Vejrberetningen lød: svag SØ. Vind, graat eller Regn, ca. 4° C. I hvert Fald kan den vanskeligt være sket senere, thi den følgende Dag var vi inde i urolige Vindforhold med dalende Temperatur. Yderligere fremgaar af Beretningerne, at der absolut ikke er Grund til at tro, at Danmark skulde have beholdt alle de nordgaaende Snepper, der naaede at passere Landets Sydgrænse, thi Natten var gunstig for fortsat Rejse. Den sydlige Del af Skandinavien indtil en Linie trukket fra Bergen mod Sydøst til Gotland havde i de første Martsdage samme Varmegrad som Danmark og maa utvivlsomt have faaet sin betydelige Part af Trækket.

Imidlertid var det skæbnesvangre Dage, disse Fugle gik ind til, thi ikke alene var de nordiske Lande efter den haarde Vinter

ganske uskikkede til at tage imod dem, men umiddelbart efter Trækket indtraadte vedvarende ugunstige Vejrforhold, der bevirkede, at Fuglene blev tvunget til foreløbig at slaa sig til Ro og tage til Takke med Forholdene, som de var. Da gik det, som det almindeligt gaar, naar ugunstigt Vejrlig for en længere Periode tvinger Sneppen til at afbryde Foraarsrejsen: Parringsdriften dæmpes efterhaanden, og Kampen for Tilværelsen træder i Forgrunden. Det første ydre Tegn herpaa er, at Fuglene spredes.

Det sidste lyder maaske underligt for de fleste Jagttagere eftersom den gængse Mening vistnok er, at Sneppen om Foraaet kommer hertil enkeltvis eller parvis. Efter mine Erfaringer forholder det sig imidlertid ikke saaledes. Under Foraarstrækket kommer og afrejser Sneppen i Almindelighed i smaa Selskaber paa indtil 5 Individder, sjældnere derover. Om det er Hunner, fulgt og omsværmet af Bejlere, har jeg ikke haft Lejlighed til at afgøre, men det er vel nok sandsynligt, at det er saaledes. De fleste Snekpejægere vil sikkert adskillige Gange have haft Lejlighed til at træffe saadanne smaa Rejsetrupper faa Timer efter, at de har slaaet sig ned i vore Skove, og er der tænkt nærmere over Sagen, vil der være lagt Mærke til, hvor forskelligt Fuglene kan optræde. Har Vejret været gunstigt og Rejsen let, er der Liv over Fuglene fra den tidlige Morgen; de er da hurtigt i Færd med at søge Føde, er lette paa Vingerne og lette til Bens, og det er vanskeligt at konstatere noget Sammenhold mellem dem; men har de været udsat for Strabadser, og er de trætte, kan de ofte tilbringe næsten hele den paafølgende Dag med Hvile. Man kan da finde dem tæt sammen paa det Sted, hvor de har kastet sig, ofte indenfor Afstande af ca. 100 Meter. De flyver nødigt op, og Flugten er tung og kort. Gaar man grundigt til Værks, vil man nu og da kunne fastslaa, at det enkelte Individ har siddet Dagen igennem paa den samme lille Plet, undertiden paa kun 1 m², thi Pladsen kan være overstænket af Fuglens Ekskrementer. De fleste Jægere vil sikkert ogsaa have bemærket, at Antallet af de rejste Fugle i en mindre, godt afsøgt Skovpart efter nyt ankommet Træk fra Syd meget ofte ligger omkring Tallet 5. Kommer man under Jagten op paa større Tal, har man haft ikke en, men to eller flere Rejsetrupper for sig.

Kort Tid efter, at Trækket var faldet, maa Fuglene have følt, at det var trange Kaar, de gik ind til; thi Rejseselskaberne op-

løstes. Fuglene spredte sig omkring i Skovene, og fra nu af fik hver enkelt nok at gøre med at søge sit Udkomme. Som naturligt er, var det kun paa de gunstigste Lokaliteter, man herefter kunde vente at træffe Fuglene. De holdt til paa solbeskinnede Skovskraaninger, ved Afløb fra Skovvæld og paa lignende Steder, hvor der dog ogsaa var sløjt med Føden. De enkelte Individuer, jeg fik Lejlighed til at undersøge, havde Maven næsten tom. Af foranstaaende Uddrag af Indberetningerne til Dansk Jagttidende ser vi derfor ogsaa, at de Jægere, der ikke naaede ud før omkring Midten af Marts, kun taler om enkelte spredtliggende Fugle. Man kaldte dem »Blænkere«, idet man gik ud fra, at det var Forløbere til det Hovedtræk, som maatte komme.

Saaledes forløb Tiden indtil 20. Marts. Nogen større Forandring i Vejret var der ikke sket i dette Tidsrum. Vinden havde været skiftende, overvejende om Nord, og Gennemsnits-Aftentemperaturen, der 9. og 10. Marts laa ved Frysepunktet, var for Resten af Tiden mellem 2—4°. Først da vi naaede 20. Marts, indtraadte betydende Forandring, men desværre af en saadan Art, at den blev skæbnesvanger for Snepperne. Vinden gik da i NØ. over Jylland og det sydlige Skandinavien; det blæste op til haard eller stiv Kuling, og Temperaturen faldt. Den 20. Marts Kl. 7 Aften viste Termometret følgende Kuldegrader: Sydlige Norge 1—5, Sydsverrig 5—8, Danmark 1—3, og den 21. Marts: Sydsverrig 4—6, Danmark 1—3, hvorimod det sydlige Norge meldte 1° Varme. Med den 21. Marts fulgte roligere Vindforhold, og Kulden bevægede sig mod Syd til Mellem-evropa.

Næppe havde Vinden lagt sig, før der var Snepper i Luften. For 23. og 24. Marts lyder Beretningerne paa adskillige Træk til forskellige Egne af Landet, og fra nu af indtil 29. Marts gaar der ikke en Dag, uden at der fra et eller andet Sted kan indberettes om nye Fugle (Lolland-Falster, Møen, Lerchenborg, Helsingør, Silkeborg, Viborg, Ringkøbing, Lindensborg, Oxholm, Aalborg, Frederikshavn). Men der syntes ikke at være Plan i disse Træk; det hele saa noget forvirret ud. Nogle Distrikter meldte Tilgang af Fugle, medens andre nærliggende meldte Afgang, og der var Egne, hvorfra Sneppen helt forsvandt. Men alt til Trods syntes man dog, enkelte Tvivlere undtaget, at være enige om, at det ventede store Hovedtræk nu endelig var begyndt. Dog var det langtfra saaledes. Vejret i Nordtyskland og i Mellem-

evropa i det hele, med streng Frost fra 21.—25. Marts, var saa ugunstigt for Sneppetæk, som tænkes kunde, endog saa ugunstigt, at det næsten tør siges med Sikkerhed, at der ikke kan være kommet en eneste Sneppe til Danmark fra Syd.

Det, der skete i de sidste Martsdage som Følge af det bratte vinterlige Omslag i Vejret, var intet mindre end en Katastrofe for en stor Del af de Snepper, der i Dagene op til 10. Marts var naaet frem til Norden. Og det maa navnlig være Sydsverrigs Træk-Snepper, delvis Danmarks, der brød sammen. De to strenge Frostdage, 20. og 21. Marts, har været mere, end de kunde taale; der er opstaaet Panik blandt Fuglene, og det har haft et hastigt Tilbagetog til Følge. Alle de Træk, der i Dagene 22.—29. Marts er faldet over Øerne og Østjylland, sparsomt over Vestjylland, og som hovedsagelig straks efter Ankomsten gik videre, maa have været sydvest- og sydgaaende Træk.

Fra 30. og 31. Marts samt 1. April foreligger ingen Beretninger, men i Nætterne til 2. og 3. April, da Vinden er svag nordlig, gaar nye betydelige Træk ind over Landet, navnlig til Jylland (Aalborg, Lindenberg, Randers, Holstebro, Bøvling, Lemvig, Ringkøbing). Ogsaa da var Vejret i Mellemeuropa af en saadan Beskaffenhed, Nordenvind og Nattefrost, at der ikke kan være Tale om Tilgang fra den Kant. Efter alt at dømme er det Syd-Norges Marts-Snepper, der efter de mange Frostnætter og yderligere Temperaturfald i Dagene 30. og 31. Marts i Forbindelse med Snefald kastes tilbage til Danmark. Og det er værd at lægge Mærke til, at disse sydgaaende Træk tydeligt fulgte Efteraarets Trækveje. Det var ikke alene Østjylland, der fik Indvandring, men Vestjylland, der ellers ikke er begunstiget af Sneppen ved Foraarstid, fik ogsaa sin store Part. Dette April-Tilbagetog fortsattes ikke længere mod Syd. Fuglene blev liggende i Danmark i flere Dage.

Paa dette Tidspunkt, 3. April, var altsaa hele Marts-Trækket slaaet tilbage fra Skandinavien. En Del af Snepperne laa i Danmark, Størsteparten længere mod Syd. Men der var Uro over dem, og tiltrods for, at Vejret hos os holdt sig vinterligt indtil 11. April, med overvejende nordlige Vinde og med Aftentemperatur mellem 1—3 Grader, har de Fugle af Marts-Tilbagetoget, der var gaaet længere mod Syd, samt den Del af Marts-Trækket, der var blevet opholdt Syd for Danmark, ikke kunnet modstaa Paavirkningen af en betydelig Temperaturstigning, som begyndte

i Mellem- og Vestevropa 3. April — muligt de Egne, Fuglene paa det Tidspunkt opholdt sig i —, thi de paabegyndte en langsom, nordgaaende Bevægelse. Navnlig i Dagene 7., 8. og 9. April anmeldes deres Ankomst til forskellige Egne af Landet (Lolland-Falster, Møen, Klosterris Hegn, Helsingør, Skanderborg, Randers, Mejlgaard, Viborg, Hadsund, Lindenberg, Oxholm, Aalborg, Frederikshavn), men medens Fuglene over Øerne straks har fortsat Rejsen videre til Sverrig, har Snepperne over Jylland paa Grund af de ugunstige nordlige Vinde ikke turdet indlade sig paa at sætte over Vandet. Den Del af Trækket, der efterhaanden naaede frem til Kysten paa Djursland og til det nordligste Jylland (Mejlgaard, Frederikshavn), blev liggende for at afvente et belejligt Øjeblik. Det kom med Nætterne til 12. og 13. April, da Vinden gik i Syd, og Temperaturen steg. Da lettede Marts-Snepperne overalt og tog Afsked med Danmark.

Vi kan altsaa regne med, at vi i Tiden mellem 7.—12. April har haft næsten hele Marts-Trækket liggende i Danmark, ikke alene de Fugle, der havde været fremme i Norden og derfra senere var slaaet tilbage, men ogsaa dem, der omkring 9. Marts har maattet afbryde Rejsen undervejs hertil. Det store Antal Fugle, som i de faa Dage passerede gennem Landet, navnlig gennem Jylland, viser nemlig tydeligt, at en stor Del af Trækket maa være afbrudt Syd for Danmark, sandsynligt i Tyskland, men i hvert Fald i Egne, hvor der, efter Fuglenes Tilstand at dømme, ikke er blevet budt dem væsentlig bedre Levevilkaar end her.

Den gunstige Vejrforandring, som indtraadte med 12. April, Onsdagen før Paaske, holdt sig i 3—4 Døgn. Vinden var da sydlig over Størstedelen af Evropa, og Temperaturen var meget høj. Den 14. April Kl. 7 Aften meldte de tyske Stationer 15—20° C., og saaledes laa Temperaturen over hele Mellem- og Syd-evropa. Dette bevirkede, at Danmark ikke fik megen Glæde af det saa længe ventede Hovedtræk. Det maa være passeret over os i Nætterne mellem 12.—15. April. Kun fra enkelte Dele af Landet indberettes om dette Træk (Møen, Gurre, Klosterris Hegn, Helsingør, Frederikshavn, Skagen), deriblandt navnlig fra det nordligste Jylland, der paa Grund af Overfarten over Skagerrak maa betragtes som Landets mest ugunstige Plads for Sneppen paa dens Foraarsvandring. Efter hver Nat er en Del Fugle naaet saa forsinket frem hertil, at de til Overfarten har maattet opbie

den følgende Nat. Ogsaa i Tiden 19.—22. April, da Vinden er nordlig og Vejret iøvrigt ugunstigt, samler nogle faa af Hovedtrækkets Efternølere sig der.

I Dagene 23.—29. April svinger Vinden om Syd, og det mindre Sluttræk, som næsten altid følger, maa have benyttet denne Lejlighed. Det angives kun fra Helsingør og Lindemborg, idet Sneppejagten paa det Tidspunkt var indstillet næsten overalt.

Enhver, der fulgte Foraarets Sneppetæk med Interesse og saa de omtumlede Marts-Snepper, maa sikkert have haft sine Tanker derved, thi jo længere Tiden gik, desto mere præget blev Fuglene af Ængstelse og Uro. Navnlig i April var deres Opførsel ganske forvirret; de fløj eller løb, saa snart de anede mindste Uraad, og de var saa aarvaagne og sky, at man sjældent ser noget tilsvarende. Det var meget tydeligt at se, at der maatte være noget usædvanligt paa Færde; thi næsten hver eneste Fugl, der var paa Vingerne, bar Vidne derom. Men saa længe Træktiden var inde, var der ingen Mulighed for at naa frem til nærmere Forstaaelse af Sagens rette Sammenhæng. Først senere hen ved Bearbejdelse af et passende Materiale, Vejrberetninger og Oplysninger fra forskellige Egne af Landet, kunde det maaske lykkes at faa Gaaden løst. Da jeg fattede den Tanke at gøre Forsøg herpaa og i den Anledning havde Brug for saa mange Oplysninger fra Landet som muligt, anmodede jeg Redaktør Frellesvig, Dansk Jagttidende, om at overlade mig de til Dansk Jagtforening indsendte Beretninger til Gennemsyn, og jeg bringer herved Redaktøren min Tak, fordi han saa uforbeholdent imødekom mig. Jeg haaber nu, at Arbejdet maa være udført saaledes, at det kan være af Interesse baade for Dansk ornithologisk Forenings og for Dansk Jagtforenings Medlemmer.

Til Slut vil jeg fremføre, at det ikke alene var Sneppens Foraarsvandring, der blev paavirket af de unormale Vejrforhold i Marts og April 1922. Af min Dagbog fremgaar klart, at hele Foraarsstrækkets Forløb gennem de to Maaneder nøje falder i Traad med det foran beskrevne. Trækket begynder i Slutningen af Februar og Begyndelsen af Marts, hvorefter det næsten helt stopper op for Resten af Marts Maaned. I Begyndelsen af April begynder adskillige Arter at liste sig frem, men først fra 12. April strømmer Fugleskarerne ind over Landet.